

ЯК УКРАЇНІ СТАТИ ДЕРЖАВОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Звернення учасників Міжнародної конференції «Добродійний солідаризм – соціально-економічна парадигма XXI сторіччя»

До Народу України,
Президента України В.О. Зеленського,
Депутатів Верховної Ради України та
Членів Кабінету Міністрів України

Шановні громадяни України!

На президентських виборах 2019 року, з поміж іншого, ви проголосували за перезавантаження соціально-економічної системи України, за відмову від бюрократично-олігархічного ладу, за вирішення проблеми постійно зростаючих ризиків бідності, за зниження соціального розшарування між багатими та бідними, за викорінення беззаконня та правової незахищеності в сфері зайнятості та підприємництва, за вирішення проблеми доступності житла та якісних комунальних послуг, за реальну, а не імітаційну боротьбу із корупцією та розграбуванням національного багатства, за те, щоб життя в Україні стало осмисленим, насиченим и перспективним як для молодого, так і зрілого покоління.

Президент України Володимир Зеленський у своїй інавгураційній промові взяв на себе зобов'язання принести мир на Донбас, вирішити проблему бідності, сприяти підвищенню рівня життя, можливості кожного українця приймати участь у розвитку своєї країни, подолати корупцію. Надзвичайно важлива його орієнтація на створення в Україні «електронного уряду» («держави у смартфоні»), піонером розробки якої у загальносвітовому масштабі

у 1960-1980-х роках став великий український вчений-кібернетик Віктор Глушков.

Перші кроки нової президентської команди вселяють певний оптимізм: між Україною та Росією відбувся обмін полоненими (35 на 35), боротьба із корупцією перейшла на нову стадію.

Разом із тим, не представляючи народу нову цілісну соціально-економічну модель розвитку України, президентська команда почала втілювати в життя окремі актуальні з її точки зору економічні заходи, на кшталт зняття мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення.

Земля – це загальне благо, спільне надбання, спільне багатство всього українського народу, а тому отримати дозвіл на її продаж необхідно саме у народу.

Правління попереднього голови держави Петра Порошенка показало, що в умовах чинної соціально-економічної системи, яка склалась за роки незалежності, за рахунок окремих ліберальних чи державно-капіталістичних заходів не тільки не можливо вирішити наявні проблеми громадян, а навпаки – відбувається їх подальше загострення та поглиблення. Сьогодні на порядку денному стоїть завдання розробити і прийняти загальнонаціональну програму радикальних змін в економічній, соціальній та державно-політичній сферах. Така суверенна програма чинною владою поки що не представлена на суд громадськості.

Учасники конференції обговорили розроблену вченими Міжнародної академії солідаризму модель Народної Економіки України (НЕУ).

Лейтмотивом цієї моделі є перетворення громадян країни в економічно вільних солідарних власників, що дозволить Україні вперше у світовій історії створити новий тип держави – ДЕРЖАВУ ЕКОНОМІЧНОЇ ДЕМОКРАТІЇ.

У процесі створення такої держави відбувається залучення громадян до приватної власності на промисловий, сільськогосподарський і фінансовий капітал, а також перетворення державної власності на землю, включаючи природні ресурси, та інтелектуальний капітал (знання) у Асоційовану приватну

власність громадян (АПВГ). Останнє означає, що мова йде про створення такої демократичної моделі ринкової економіки, в якій всі громадяни по факту народження в Україні наділяються правом асоційованої частини власності у різних її формах:

Публічна АПВГ – це рівна часткова власність всіх громадян країни. Право публічної власності поширюється тільки на період життя громадян і у спадок не передається. У спадок можуть передаватись виключно отримані від цієї власності доходи, які знаходяться на особистому рахунку громадянина.

Колективна АПВГ – це різна часткова власність без контрольного пакету акцій та капіталістичного найму. Громадянин України втрачає право на колективну АПВГ після виходу із складу колективу, де він працює. При цьому його право передається прийнятому новому співробітнику.

Крім того, принципово зберігається та захищається особиста приватна власність громадянина, яка включає в себе всі види доходів від інших форм власності плюс власність на житловий капітал.

Нова система економічних відносин орієнтована на створення умов для розвитку демократичних (солідарних) форм власності, які дозволять використовувати ці форми в інтересах більшості громадян. Варто окремо підкреслити, що цивілізовано (без порушення законів країни) створені за роки незалежності України приватні підприємства, які активно задіяні у виробничому процесі повинні бути надійно захищені законом. Тут не може йти мови про переділ власності.

Запуск земель сільськогосподарського призначення у господарський оборот і створення ринку землі в Україні повинні здійснюватися не на основі продажу землі, а на основі продажу ПРАВА ОРЕНДИ ЗЕМЛІ. Такі ініціативи вже вносилися у порядок денний Верховної Ради України. Це також у повній мірі стосується всіх природних ресурсів країни. Орендна форма обороту землі та інших природних ресурсів дозволить попередити можливість незаслуженого отримання ренти тільки незначним числом представників великого бізнесу. У цьому випадку вся сума земельної ренти та ренти від використання надр буде

персоніфікована і направлена кожному громадянину України, а підприємці отримають можливість на ринкових засадах організовувати виробничі процеси. При цьому використання кредитів із комерційним страхуванням, а також метричних засобів обміну (народних грошей) звільнить підприємців від необхідності застави землі у банках.

Таким чином, земельну реформу в Україні можна представити у вигляді двох послідовних етапів:

1. 90-ті роки XX сторіччя – безоплатне наділення земельними паями громадян на 70% земель сільськогосподарського призначення і мораторій на їх продаж;
2. 2019-2020 роки – добровільне асоціювання приватної власності громадян на земельні паї, переведення 30% сільськогосподарських земель, які знаходяться у власності держави у АПВГ, зняття мораторію на ринковий оборот землі шляхом законодавчого закріплення продажу права оренди земельних ділянок.

В результаті реалізації пропонованої моделі земельної реформи будуть одночасно вирішені дві задачі:

- 1) ефективне використання землі;
- 2) соціальна справедливість по відношенню до всіх громадян України.

В економіці України як держави солідарних власників будуть представлені два ринкових типи підприємств: традиційні капіталістичні підприємства та підприємства у власності працівників, включаючи підприємства і заклади галузей невиробничої сфери (науки, освіти, культури, охорони здоров'я). Варто підкреслити, що у невиробничій сфері грошові засоби, які зараз держава витрачає на їх функціонування, необхідно передати в руки громадян-власників, які будуть користуватись послугами цих підприємств.

Використання АПВГ і конкуренція двох типів ринкових структур дозволить закласти основи переходу від сьогоденного прожиткового мінімуму до **ДОВІЧНОГО ДОСТАТКУ** кожного члена українського суспільства. Під довічним достатком розуміється сума життєвих благ, яка дозволить громадянину країни динамічно розвиватись, зростати як особистість.

Система довічного достатку громадянина включає в себе:

- 1) безумовний гарантований дохід (БГД);
- 2) оплату за працю (знання);
- 3) дивіденди від власності на капітал.

При цьому БГД у рівній сумі виплачується всім категоріям громадян: дітям, працівникам, пенсіонерам.

Ключовим досягненням нової моделі повинно стати впровадження механізму забезпечення гарантованого доходу громадян (БГД), при якому були б враховані всі ризики демотивації та люмпенізації громадян.

Головними джерелами фінансування БГД є:

- 1) рентні платежі за природні ресурси (земля, надра, водні ресурси та інші), які знаходяться в АПВГ;
- 2) надходження від національної суспільної власності на інтелектуальний капітал (знання);
- 3) частки доходів підприємств, визначені законом.

Таким чином, особистий дохід будь-якого працюючого громадянина країни від робочого до президента окрім БГД включає в себе оплату за працю (знання) і дивіденди від його власності на капітал.

Важливим інструментом вирішення питання зовнішнього боргу України перед міжнародними кредиторами, а також розширення інвестиційних можливостей повинен стати пропонований авторами моделі якісно новий фінансовий інструмент, який умовно можна назвати **НАРОДНІ ГРОШІ ІЗ ДЕМЕРЕДЖЕМ** (податком) (НГ). Цей інструмент пропонується запровадити на

додаток до діючої в країні грошової системи. Емісія, оборот і використання НГ, які здійснюються під безпосереднім контролем вищих органів влади, не заборонені жодним міжнародно-правовим запобіжником, включаючи домовленості із МВФ. При цьому впровадження такого інструменту як НГ дозволить Україні у короткі строки сформувати систему додаткового фінансування, яка за своїм обсягом дорівнюватиме річному бюджету країни. НГ не можливо використовувати в корупційних цілях або вивозити за межі країни.

На базі двох-трьох областей України із різними показниками соціально-економічного розвитку пропонується здійснити експериментальне відпрацювання всіх елементів НЕУ, а також розробку необхідної законодавчої бази, прийняття якої дозволить поширити положення народної економіки на всю країну.

До початку розробки нової моделі економіки в Україні необхідно провести загальнонаціональну інвентаризацію ресурсів:

- а) природних ресурсів (землі, корисних копалин, водних та інших);
- б) виробничих ресурсів, незалежно від форми власності на капітал;
- г) трудових ресурсів;
- д) підприємницьких (управлінських) ресурсів;
- е) інтелектуальних ресурсів.

Варто відзначити, що подібна інвентаризація не має аналогів у світовій практиці господарювання і у повному обсязі не проводилась у жодній країні. Вченими МАС вперше розроблена комплексна методика інвентаризації всіх видів ресурсів.

В умовах експериментального впровадження Народної Економіки України необхідно:

1) Створити нову систему селективного планування. На думку авторів проекту, для України практичний інтерес представляє індикативне планування, яке здійснюється у Франції з 1947 року на основі середньострокових програм

відновлення та розвитку економіки. Крім того, досить корисно вивчити можливість використання досвіду розробки системи планів на основі суспільних договорів і самоврядних рішень які використовувалися в колишній Югославії.

2) Поряд із використанням НГ як інвестиційного інструменту переорієнтувати існуючу банківську систему на інвестування у реальний сектор економіки країни. Пропонується розгорнути систему безвідсоткового мікрофінансування споживчих потреб небагатих громадян;

3) Докорінно змінити зміст та якість фіскальних відносин шляхом зміни податкового адміністрування. Нова податкова модель повинна базуватись на двох основах: (1) єдиному податку на доходи кожного громадянина від публічної АПВГ і (2) диференційованому податку на доходи від приватної та колективної форм АПВГ. Загалом нова модель дозволить вирішити два найважливіших, але важко поєднуваних завдання економічної політики: перше – забезпечення фінансових потреб суспільства і друге – збереження для підприємництва високого ступеня свободи;

4) Змінити логіку розробки державного бюджету України. З метою максимального врахування інтересів всіх громадян-власників і реального їх залучення до бюджетного процесу, розробку бюджету доцільно починати з місцевого рівня. Саме на цьому рівні повинна бути збалансована за пріоритетами дохідна та видаткова частина бюджетів в цілях нормального забезпечення умов життя громадян адміністративно-територіальної одиниці (громади). Тільки після цього необхідно формувати бюджети області та країни за рахунок тієї частини податків, яку громадяни-власники виділяють на державні потреби і діяльність державних структур;

5) На основі демократизації бюджетного процесу і введення НГ здійснити модернізацію основного ядра місцевого самоврядування – міських і сільських громад. Це особливо актуально для сільської місцевості, де переважна більшість громадян України зіштовхуються із високими ризиками бідності;

б) Змінити систему фінансування житлового будівництва. Із врахуванням БГД і застосування НГ необхідно відмовитись від грабіжницької для більшості громадян житлової іпотеки і запустити механізм фінансування створення житлової власності, який дозволить істотно знизити витрати громадян на купівлю житла і прискорить вирішення житлової проблеми для більшості громадян;

На думку авторів моделі, соціальною опорою Президента України на шляху впровадження пропонованої моделі можуть стати:

- 1) патріотично налаштовані власники великого капіталу;
- 2) власники малого та середнього бізнесу;
- 3) прогресивно налаштовані представники вітчизняної інтелігенції, офіцери та ветерани силових структур;
- 4) досвідчені і добросовісні державні службовці та службовці органів місцевого самоврядування, сформоване в ході реформ нове покоління корпоративних та державних управлінців.

Основні перетворення повинні проходити в декілька етапів і дати необхідні результати до кінця президентської каденції Володимира Зеленського. В перші два роки в Україні будуть бідні, але не повинно бути голодних. В наступні два роки в Україні будуть голодні, але до мінімуму має скоротитись число людей, які живуть у злиднях, голодних та безпритульних. До кінця президентського строку в Україні не повинно бути громадян за межею бідності. Крім того, буде створена реальна економічна база вирішення військового конфлікту на Донбасі і відновлення територіальної цілісності країни.

Пропоновані перетворення дозволять у середньостроковій перспективі солідаризувати інтереси громадян і колективний інтерес українського народу у соціально-політичному та економічному вимірах, модернізувати політичну систему України на засадах цінностей свободи, справедливості і солідарності, побудувати державу економічної демократії, яка б перетворилася на державу-партнера громадян та суспільства загалом. Об'єктивно кажучи, Україна вже на

наших очах ставатиме світовим полігоном впровадження нових стратегій, технологій та моделей соціального, політичного і економічного розвитку.

Подібні зміни можуть забезпечити не тільки якісне економічне зростання, але й фундамент для подальшого переходу України із країни світової периферії у ядро світової системи, у двадцятку найбільш розвинених економік світу.

Учасники конференції звертаються до громадян України і всіх владних структур країни широко обговорити модель Народної Економіки України.

22 вересня 2019 року

м. Торрев'єха, Королівство Іспанія.